

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenčni nedelje in praznike.

Inserat: Prostor 1 m/m × 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupički in uradni oglasi 1 m/m K 2—, notice, poslano, preklici, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroke, zaroke 80 K. Zenitne ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znak za odgovor.

Upravnštvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflova ulica št. 5, prilidno. — Telefon št. 394.

Koroško uprašanje.

Kaj je pravzaprav z zadevo plebiscita?

Pri plebiscitu, ki se je vršil 10. oktobra 1920 na Koroškem, da se določi meja med Jugosloveni in Avstrijo, so avstrijski Nemci z nasičjem in prevaro dosegli večino nad Slovenci. Kakor v vseh deželah, kjer so bili po mirovni pogodbji določeni plebisci, je bila nemška propaganda bolj jaka kakor nasprotnika; bolj jaka kar se tiče denarja, aktivnosti in brutalnosti.

Vprašanje ni bilo enostavno v slediči obliki: Ali hocete biti Nemci ali ne? Bili so še drugi vzroki, ki so igrali veliko vlogo in na katere avtorji mirovne pogodbe niso misili: nemške dežele, Nemčija in Avstrija, so siloma razoružene, med tem ko ima Jugoslavija, kakor vse sosednje dežele okoli Nemčije in Avstrije (izvzemši Ogrsko), splošno vojaško dolžnost, da se more braniti. In nemška propaganda se je posluževala tega argumenta v vseh plebiscitih, v Šlezvigu, v Šleski kakor na Koroškem, kjer so razdeljevali listke s sledičim napisom: »Ali hocete biti vojaki kralja Petra? Ali hocete iti v Albanijo in Makedonijo in se tam boriti zanj?« Lahko si predstavljamo vpliv tega argumenta na kmeško ljudstvo, ki je strahovito trpeč pod avstrijsko-pruskim militarističnim jarmom! Vkljub takšni propaganda in nemški goljušjam je plebiscit pokazal, da imajo Nemci večno samo na levem bregu Drave, Jugosloveni pa večino na desnem bregu.

Pa bodo kakorkoli, prideleli Koroške Avstriji ni urejena ipso facto s plebiscitem. Zavezniki bodo morali izid plebiscita udejstviti geografsko in politično in brezdvorno bodo imeli razdeliti deželo med Av-

*) Francoski članek dr. P. V. Brežnika, ki ga je naš list priobčil 1. t. m. je izšel pod tem naslovom v št. 24. od 11. t. m. v pariški politični tedenski reviji »L' Europe Nouvelle« s sledičnim uvodom uredništva: »Citatelji se spominjajo plebiscita v celovškem ozemlju, katerega izid je bil ugoden za Avstrijo. (Gl. v »Europe Nouvelle« od 19. septembra 1920 članek g. Louisisa Eisenmannia). Misel priključitve Avstrije Nemčiji pa vznemirja Jugoslavene, ki so, kakor je pogoda zahtevala, izpraznili celovško ozemlje. Ako bi se združitev izvršila, bi zahtevali celo staro plebiscitno ozemlje na jugu Drave, kjer so dosegli večino glasov.« Današnji naš članek je prevod članka, ki je izšel v »L' Europe Nouvelle« Op. ur.

Alfonz Daudet:

24

Tartarin na planinah

Roman.

— Čujte, Sonja! . . Poslušajte me, Sonja!

Tu se je voz ustavil in ga prekinil. Došli so bili na vrh Brüniga. Popotniki in kočijaši so si poiskali svoje vpreje, da popravijo zamudo in v diru dospejo v bližnjo vas, kjer so imeli obedovati in menjati konje. Tudi naši trije Rusi so se vrnili na svoje prostore, Italijan pa je ostal prazen. . .

— Da gospod je vstopil v neki voz tam spredaj, je pojasnil Boris kočijaš, ki je pršal po njem; Tartarin pa, katerega nemir je bil očiten:

— Treba mu bo reči, da vam da vrv nazaj; vzel jo je namreč s seboj.

Tem besedam je sledil v vozu nov smeh, ubogi Tartarin pa, kar trd osuplosti, ni vedel kako naj si razлага to brezkrbno veselost in te nedolžne obrale ljudi, ki so bili morebiti morilci. Sonja je svojega bolnika naravnost zaregleba v plašče in rute, ker jeboj trč voza še bolj poostroval rezki zrak višine, obenem pa je v rusčini pripovedovala, kaj je bila govorila s Tartarinom ter s srčkanim izrazom ponavljala njegav »pump-pump!« Tudi tovarši so opetovali ta vyzklik; toda dočim so drugi občudovavje gledali junaka, Manilov niti ni skrival svojih dvomov.

Postajal

Na trgu velike vasi stoji stara gostilna z balkonom iz črvivega lesa in zakrivljenim napisom iz rijastega železa. Vsa dolga vrsta vozov se ustavi pred to hišo. Vozniki in hlapci so izpregali, lačni potovalci pa so udri v hišo in zasedli zeleno pleskanino in po plesnobi didečo dvoranovo v prvem nadstropju. Bilo je pogrnjeno kvečjemu za dvajset oseb.

No vseh gostov je šestdeset in pet minut se sliši samo strašno potiskanje, krik in divji prepri med rizevci in čepljevcji okrog kompotnih skled.

To spravi gostilničarja popolnoma ob pamet in razum, kakor bi ne šla pošta vsak dan ob isti uri skozi vas. Ves zmeden priganjan in vplje nad služkinjami, ki očvidno tudi vsak dan pozablja, kje jim stoji glava — izvrstna preteza, da prineše na mizo samo polovico jedi, ki so napovedane za določeno ceno in da na mestu ustavi posebne vrste menjalnic, kjer štejejo bele švicarske petice za pol francoskega franka.

— Kaj če bi obedovali v vozu? predlagata Sonja, ki se naposled naveliča tega zbesnelega dirindaja. In ker nihče ne utegne, da bi se bavil z njimi, se odločijo mladi gospodje, da se sami oskrbe z jedili.

Manilov se vrne vihteč v rokah mrzlo koščunovo stegno, Bolibin pa z dolgo štruco kruha in s klobasami. Toda najbolj se spet enkrat izkaže Tartarin. Že res, da bi bila zdaj najlepša prilika, otesti se v ti splošni zmedji

svojih dosedanjih sopotnikov in se prepričati vsaj o tem, ali se je Italijan že vrnil. Toda še spomnil se ni nani, mislec samo na obed svoje »malec ter da pokaže Manilov in ostalim, kaj zna premeten Taraskonec.

In ko se prikaže vrh stopnie iz hotela, svečan in s steklenico švicarskega šampanjca s počlanjenim zamaškom, zaploska Sonja z rokami in ga pohvali:

— Pa kako ste vendar to napravili?

— Kaj jaz vem — človek si pomaga. Mi iz Taraskona smo pa tako. . .

O, srečni trenotki! Med najlepše v življenju junakovem bo štela ta ljubka južina, ko mu sedi nasproti, dà, skoraj na kolennih divna Sonja, vse okrog njega pa je kakor dekoracija v kaki opereti:

Pod hotelsko verando stoje širje Tiroci — dva velikana in dve pritlikavki v kričetih neokusnih capah, ki so, kakor da so jih kupili na sejmu od kake razpuščene komedijantske družbe. S svojimi ostrimi kriki: »An, an!« spremljajo rožljanje posode in kozarcev. . . Strašno napenjajo žile na svojih tenkih vratovih in neizmerno so grdi, bedasti in štarasti. Tartarinu se zde nekaj čudovitega. Cele pesti drobiža jim meče, da vaščani, ki stoje okrog razpreženega landauerja, kar zizajo.

»Šivijo Francija!« zamekeča glas v mnogici, izmed katere se prerie visok starec v čudni s srebrnimi gumbi odicieni modri obleki. Skrici se mu vlečejo skoraj po tleh, na glavi pa ima ogromen čako, ki je podoben kadi

za kislo zelje in s svojo silno perjanico tako težak, da se mora starec še z rokami loviti za ravnotežje, kakor bi hodil po vrvi.

»Star soltan... kraljevska karda... Karl teset...«

Taraskonec, ki še ni pozabil Bompardovih pripovedek, se glasno zasmije, pomežkne starcu in mu tiho reče:

»Poznamo to, očka, poznamo! . . a mu da vseeno srebrn denar in mu nalije polu kora zarezec.

Tudi starec se zasmije in pomežkne, čeprav ne ve zakaj. Tartarin vstanje v vozu in dvigne svojo čašo. Vedno bolj ganjen, naposled že z mokrimi očmi krepko napiva najprej »domovini Franciji«, nato pa gostoljubni Švici. Potem povesi svoj kozarec proti sopotnikom in jim s tišim glasom voči, da bi se lahko čim prej vrnil v svojo domovino.

Samo Sonja ga zelo resna posluša in se trudi spoznati, kak je pravzaprav ta čudni možakar. Ali tudi misli, kar govoriti in ali je res napravil vse to, kar pripoveduje? Ali je norec, komedijant ali samo čenča?

Komaj pa je Tartarin dovršil svojo napitnico in sedel, ko ga že vrže spet kvišku čisto blizu gostilne izpaljen streli. . . Potem še eden, še eden in še eden. . . Tartarin se ves stresce, napenja ušesa, poteguje vso smodnaj duh. . .

— Kdo strelja? . . kje je? . . kaj se je zgodilo? . .

„Slovenski Narod“ veja v Ljubljani in po podi:

v Jugoslaviji:		v inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	K 300—	celoletno	K 480—
poletno	150—	poletno	240—
3 mesečno	75—	3 mesečno	120—
1	25—		40—

1. Pri morebitnem povrašanju se ima daljša naročna določača. Novi naročniki naj pošljete prvič naročno vedno po nakaznici. Na same pismene naročila brez poslatne denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje
Telefon štev. 34.

Doprise sprejema le podpisane in zadostno frankovane.

Rekordov ne vrata.

Posamezna številka velja 1'20 K

Poština plačana v gotovini.

četka proti temu projektu soglasno sprejela resolucijo, v kateri se je iz ozirov na bolniške zavode odločno protivilo njegovi izvršitvi. Zdi se mi potrebno, da zainteresujem tu dišo javnost za to vprašanje.

Ob Zaloški cesti imamo javno bolnišnico, sanatorij »Leoninum« in vojaško bolnišnico, na drugi strani Ljubljance pa je prisilna delavnica, v kateri so že deloma nastanjeni umobolni in ki se naj v kratkem povsem uporabi v ta namen. Imamo torej sedaj to koncentrirane štiri velike zdravstvene zavode. Računati moramo pa s tem, da je razširjenje naše javne bolnišnice neizogibno. V ta namen vlada v zdravniških krogih prizadevanje, pridobiti za to edini dve veliki stavbi, ki bi z malimi adaptacijami, povsem odgovarjali uporabu v bolniške svrhe: gluhenemnica in asil Kranjske branilnice. Res sta to dobrdejni ustanovi, a oni bi se niti najmanje ne oškodovali, ako se premestite v kaki polnovredni grščini kjerkoli v Sloveniji. Ti stavbi pa, v neposredni bližini bolnišnic, bili bili z njim v organični zvezi, pod skupnim ravnateljstvom in upravljivo. Pozabiti ne smemo, da moramo vendar kljub vsem neprilikanim in zaprekam doseči popolno medicinsko fakulteto v Ljubljani. Da bi stalno obtičali pri prvih dveh letnikih, bila bi pa sramota za nas, največja škoda za naše delo. Treba nam bo tedaj klinik — torej posebnih oddelkov v učne svrhe, z laboratorij itd., v kateri namen se bodo vsaj deloma dali uporabiti sedanji bolnišnični prostori, če treba, z adaptacijami in prizidavami. Zato je povečanje in razširjenje bolnišnice potrebno in zlasti v napomnjanim smislu primerno in izvedljivo.

Ako se uresniči ta ideja, bo tu koncentriran ves bolnišnični del ljubljanskega mesta — šest velikih kompleksov, posvečenih zdravstvenim svrham, poldrug tisoč oskrbovanec. Ti ubogi bolnišniki potrebujejo za zdravljenje in okrevanje miru, kolikor se jim ga le more nuditi. In namesto tega miru naj jih noč in dan vznemirja drdranje zeleniških vlakov, piskanje in brlizanje strojev, pocestni šum in ropot, ki se bo vsled obližja kolodvora zelo posmolnil ter trajal ne lo ves dan, temveč često tudi v noč! Iz vzdorov humanite se torej moramo protiviti projektu, ki hoče v neposredni bližini vseh teh zavodov iz

nezd, če bi se zopet pričelo s polnim vratovanjem; a industriji ne morejo zpolniti te želje. Neki industrije je v krizi izjavil, kakor sledi: »Tu vidite posledice paroje: >Več produkcije, manj porabe!« Jelo se je zviševati produkcijo, ne meneč se za odjem, v dobrì veri, da je v večji produkciji spas. Smatralo se je za patriotično dolžnost, udeleževati se te tekme. Napaka pa je v pomanjkanju direktiv. Mi bi bili moralni zvišati produkcijo onega blaga, katerega nabavljamo v inozemstvu, ne smeli bi se zanašati na izvoz blaga, s katerim je nasičen le domači trg, temveč tudi svetovni trg, le malenkosten del pomnožene produkcije energije se je udejstvoval v poljedelstvu. Na drugi strani je konsument pričel šediti. Da je vojne konjukture konec, se je kmalu uvidelo. Za časa vojne se je razmeroma veliko izdalo. Država je sipla denar in njen vzgled je učinkoval. Kdo naj bi štreljal za negotovo božnost? Sedaj smo v času obnove. Država štodi in po njenem vzgledu državljan. Znano je, da je bilo italijansko ljudstvo vedno zelo varčno. Dasično padajo cene, ne kupuje stvari, ki jih more pogresati. Dokaz temu je

dejstvo, da so se kljub industrijski krizi zvišala vplačila pri državnih banki. Sredstva za pobiranje krize, ki bi mogli praktično učinkoviti, ne vidim, treba počakati in se tolaziti s tem, da se tudi drugim ne godi bolje. — **g Posojilo dežele Štajerske.** Bančni konzorcij, kateremu pripadajo vsi večji dunajski bančni zavodi, štajerska ekskomptna banka in štajerska banka v Gradcu ter banka za Gornje Avstrijsko in Solnograsko v Lincu, je prevzel od dežele Štajerske nominalne 100 milijonov krov % zadolžnic.

Stinnes v Čehoslovaški. Čehoslovaško časopisje je tako vznemirjeno vseled korakov, ki jih je podvzel Hugo Stinnes v ta namen, da bi si gospodarsko pridobil tla v Čehoslovaški ter si deloma udinjal ondotno industrijo, ker se je batil, da bo potem velikomenska kovinska industrija podprila mila čehoslovaško in da bi se utegnilo širiti vsemensko gibanje v Čehoslovaški. Med tem nakupuje Stinnes na Ogrskem nadaljnje premogovnike in železne rudnike. Nakupil je tudi že nekaj podjetij na Slovaškem ter skuša sedaj razširiti svoje operacije tudi na malorusko okoli v Karpatih.

Dnevine vesti.

V Ljubljani, 15. junija 1921.

Zdravstveno stanje Nj. Vel. kralja Petra. Bulletin z dne 14. t. m. o zdravstvenem stanju Nj. Vel. kralja Petra preteklo noč se glasi: Nj. Vel. kralj je prebil noč mirno. Temperatura se giblje v normalnih mejah med 36.2 in 36.8, dihanje 28 do 40 na minutno, žila 78, dobra, posinjelost sluznic je minimalna, otekanie na nogah je manjše. Splošno stanje je dobro.

Z univerze. Za dekana filozofske facultete za študijsko leto 1921—22 je bil izvoljen gosp. prof. dr. Artur Gavazzi, za prodekanata pa gosp. prof. dr. Ivan Prijatelj.

Klerikalci in protidržavna agitacija. Vsakdo pri nas ve, da vzdržuje klerikalna stranka pri nas in na Hrvatskem sistematično protidržavno propagando. Na čelu te propagande stoejo gotovi katolički duhovniki, ki netijo z vsemi sredstvi v ljudstvu mržnjo proti državi, odpor proti državnim oblastim in besno sovraštvo proti srbskemu delu našega naroda. To so notorične činjenice, ki jih ni mogoče spraviti s sveta, ako »Slovenec«, »Dosemljub« in ostala klerikalna glasila še tako kriče, da je to zgolj zlobno natolcevanje in obrekovanje. Fakta govore dovolj jasno in glasno! Doselej so se klerikalci omejevali na protidržavno agitacijo in propagando v domovini, sedaj pa so jeli rovariti proti državi tudi v inozemstvu, skušajoč s tendencioznimi vestmi v inozemskih listih ustvariti nerazpoloženje v tujini proti naši kraljevinji. Zatekajo se v nemške in v zadnjem času tudi v francoske liste. V Parizu odlagajo svoje odpadke v list »Liber Parole«, glasilo francoskih klerikalcev. V ta list so poslali dne 6. t. m. poročilo o klerikalni svečanosti, ki so jo pribredili v Zagreb ob obletnici Device Orleanske. V tem poročilu čitamo med drugim: »Par cet acte unique les Croates ont voulu exprimer leurs profondes sympathies pour la France catholique, tant aimée chez nous, et montrer à tout le peuple croate, persécuté par le gouvernement hostile de Belgrade, à l'heure présente menacé dans son existence religieuse et nationale!« (S tem edinstvenim činom so Hrvati hoteli izrazili svoje globoke simpatije za katoliško Francijo, ki jo tako ljubijo, in pokazati vsemu hrvatskemu narodu, preganjemu po sovražni beogradski vladi in sedaj ogroženemu v njegovi verski in narodni eksistenci, vzor krščanskega patriotizma, ki je edino sposoben, da jim zopet pribori nazaj njihovo versko in narodno svoboščino.) Klerikalna sodrga laže svetu, da jo preganja sovražna vlada v Beogradu, »da je ogrožen hrvatski narod v njegovi verski in narodni eksistenci« in zatrjuje, »da si bo treba zopet nazaj priboriti versko in narodno svobodo.« Zakaj pa klerikalni brezdomovinci ne povedo, na kakšen način se jih ogroža v njihovi verski in nacionalni svobodi? Ali je morda vera in narodnost ogrožena zgolj zato, ker je konstituanta sprejela kancelparagraf? Seveda, ako je kancelparagraf istoveten z narodnostjo in vero, potem sta zares v nevarnosti tudi ti dve svetinji. Toda doselej še nismo slišali, da bi bil kancelparagraf identičen z vero, še manj pa z narodnostjo! In »nazaj je treba zopet priboriti versko in narodno svobodo! Imenitno! Ali so morda Hrvati vživali narodno svobodo pod Madžari, Slovenci pa pod Avstrijo? Da, takrat so jim vladali Habsburžani in pod Habsburžani so prosto lahko uklepali ubogu hrion svobodo! Zakaj? Zato, ker so jim Habsburgovci dovoljevali, da so prosto lahko uklepali ubogu hrion svobodo! Zakaj? Zato, ker so jim Habsburgovci dovoljevali, da so prosto lahko uklepali ubogu hrion svobodo!«

rikalne verige. Ali je umljivo, zakaj se opaža v klerikalnih vrstah sedaj te neutešljivo koprnenje po avstrijskem gospodstvu, čemu ta nebrzana mržnja proti lastni narodni državi in proti domači narodni dinastiji?

Socialisti in g. Prepeluh. Danšnji »Naprej« piše: G. Prepeluh ni vpisan v nobeni organizaciji naše stranke, da torej že iz tega razloga ne more biti štet med člane. Svoja odborniška mesta v stranki je pa odložil takoj po volitvah v konstituanto, ko ni bil izvoljen. Iz načelnih razlogov načelstvo JSDS in KDZ dozaj o tem ni razpravljalo v javnosti, ker ne smej pri nas odločevati osebnosti. Vseeno je, če kdo odstopi — stranka ostane stranka tudi brez takih »voditev«. Zdaj pa, ko nas napada g. Prepeluh v svojem listu radi naših jasnih pojmov o samoupravi in jih imenuje »zmešnjavo«, ko hodi celo k našim zaupnikom in jih hoče pridobiti za svoj »avtonomizem«, smo morali vsem somišljenikom povedati, da ni več socialni demokrat. Iz tajnosti vemo tudi, da dohajajo vprašanja, kaj s Prepeluhom, ker posamezniki na deželi niso vedno poučeni o vsem. Stranko pa ne smemo prepustiti zopet tako vetrovom, kakor v komunistični dobi.

K županskim volitvam v Mariboru. »Tabor« piše: Obmejno jugoslovensko mesto Maribor je dobilo soc. dem. župana, ker je slovenska klerikalna stranka razcepila svoje glasove in ostala s 3 glasovi neutralna, s 4 pa je podprla socialistne demokrate proti narodnim socialistom. Ta politična taktika je značilna za klerikalno »slovenstvo«. V Ljubljani so klerikalci podprli narodne socialiste, v Mariboru pa so jih izdali. Maribor je na meji, nekoč so tudi rekli, da je nemško mesto, zato je črna internacionalna podpora rdeča. — Naši socialisti so prepričani, da so jim podžupansko mesto priborili socialisti. To je pa velika zmota v računu. Socijalni demokrati in komunisti so imeli skupno 17 glasov in vse te so oddali za svojega kandidata Slanovca, katerega bili radi kandidarji poleg župana Grčarja. Ker je torej izključeno, da bi bili narodni socialisti od te strani dobili pomoč, preostane le edina možnost, da so klerikalci s 4 glasovi priborili Grčarju župansko mesto, a z vsemi 7 glasovi pa Rogliču mesto podžupana.

Rezultati županskih volitev v mariborskem okraju. Izmed 165 občin v mariborskem okraju je do sedaj znani rezultat iz 161 občin, in sicer imajo župana SKS v 31 občinah, soc. demokrati v 12 občinah in klerikalci v 118 občinah. Ker je za več občin priglašen rekurz, bo končno razmerje približno nastopno: klerikalci 100, med SKS in soc. demokrati pa se porazdeli 65 občin.

Promocija Slovenke za doktorja medicine. Danes 15. t. m. promovira na zagrebškem vseuniverzitetu za doktorja medicine ga. Leonora Jenko - Groyerjeva, praktična zdravnica v Ljubljani. Ona je že leta 1907. kot redna slušateljica ženske medicinske fakultete v Petrogradu z odliko položila predpisano izpitne in dosegla zdravniško diplomo. Ko se je pozneje nastanila v Opattiju, ji je leta 1911. ministrstvo za notranje zadeve v sporazuju z naučnim ministrstvom, potem ko je dunajska fakulteta izjavila, da je njen diploma enakovredna avstrijskim diplomam, dovolilo izvrševati zdravniško praks na Primorskem in Kranjskem brez nostrifikacije. Med vojno se je gospa Jenko - Groyerjeva preselila v Ljubljano in tu nadaljevala zdravniško praks. Da pa zadosti formalnostim, je zaprosila za nostrifikacijo svoje diplome. Nostrifikacijo je sporazumno z ministrstvom preosvetila isvedla medi-

cinska fakulteta v Zagrebu, kjer bo naša odlična rojakinja danes slovesno promovirana kot doctor medicinae universae. Naše iskrene čestitke.

Inženierski izpit. je s prav dobrim uspehom napravil g. Ivan Bartl na viški tehniški šoli v Brnu.

III. skupina jugoslovenskega lekarstvenega društva. se vrši letos v Ljubljani dne 8., 9. in 10. septembra. Tema: Tuberkuloza v Jugoslaviji. Po-krajinska zdravniška društva naj javijo do 15. julija referente in referate tajniku znanstvenega odseka dr. Tone Jamarju v Ljubljani. Nevrljanjeni zdravniki naj se obrnejo naravnost na imenovanega tajnika. Za stanovanje se je priglasiti do 1. septembra pismeno pri dr. Jerneju Demšaru. Na razpolago bodo sobe v hotelih proti plačilu in privatnih hišah brezplačno. Zeleni je, da se skupa udeleže tudi dame, ki bodo najljubljivejše sprejeti po damskega odseka Slov. zdravniškega društva (načelnica ga. Slatina). Občni zbor, oziroma znanstvena predavanja se vrše v Narodnem domu vsak dan od 9. do 12. in od 3. do 5. po-poldne. Za legitimacijo plačajo gospode 20, a dame po 10 dinarjev blagajniku dnu. A. Praunseisu. Da se da priliko udeležencem do medsebojnega spoznaja, se priredi v sredo dne 7. septembra v Unionu pozdravni večer, dne 8. septembra banket, dne 9. septembra koncert v Unionu in po koncertu čašnka v Kazini. Dne 11. septembra so projektirani izleti na naša krasna jezera Bled in Bohinj, v nebolične Kamniške planine in v našo slavoznano Rogasiko Slatino. Morebitna vprašanja glede prireditve je nasloviti na dr. Gorjaria v Ljubljani, deželna bolnišnica. Tvrde, ki žele razstaviti kirurgično mobilje in instrumente, naj to prijavijo dr. P. De Franceschiju v Ljubljani. Šubičeva ulica 3.

Pozivljeno Slovenske umjetničke grafariate. da nam do 20. o. m. pošlju svoje mape ili pojedine crteže za Češko - jugoslavensku izložbo, koja bo se otvoriti 27., 28. in 29./VI. 1921. Pošiljke se šalju na R. F. Magjera, Osijek 1, Gajev trg 4. Procenti se nece uzimati za pojedine radnje. Cene se imaju čitljivo ispisati kao i naslovi slike ili mapa. Molimo da to prenesu vse Slovenske novine, jer je u interesu razvoja naše grafske izložbe.

Mariborski vladni komisar dr. Poljanec bo po izročitvi svojih poslov dodeljen kot komisar k mariborskemu okrajnemu glavarstvu.

Velik hotel v Mariboru. Bratje Tavčar ustanavljajo družbo, v kateri bodo tudi Hrvatje, ki namenava na mestu dosedanja hotela Stadt Wien na Aleksandrovi cesti zgraditi velik, najmodernejše opremljen hotel, ki bo prvi v vsej Jugoslaviji. Samo zgradbeni stroški znašajo po načrtih najboljih švicarskih strokovnjakov 80 milijonov krov, stavbe oprema vred pa 200 milijonov krov. Nameravani hotel bo širok 100 m. in bo vsekakso presegal najvišje stavbe v mestu. Zavzemal bo tudi prostor sedanega bioskopa. Družba je kupila staro hotel baje za 200.000 krov. Novi hotel je projektiran za približno 200 oseb s kopalnicami, veliko koncertno dvorano in še posebej dvorano za društva. Poleg restavracije za domače goste se zgradi posebna restavracija za hotelske goste.

Zlet na Cerkniško jezero. V nedeljo 19. t. m. napravijo razna društva iz Maribora. Celja in Ljubljane zlet na svetovno znano presihajoče Cerkniško jezero, katero so bodo začelo ravno okrog nedelje izgubljati in bo do 23. t. m. že popolnoma suho. Zraven si bodo ogledali novo italijansko mejo, ki teče tik ob jezeru, razne starodavne gradove in tabore trga Cerknica.

Poselske nagrade. Kranjska hranilnica razpisuje 60 poselskih nagrad po 50 K za posle, ki najmanj deset let nepretrograma služijo pri enem in istem gospodarju in ki so najmanj pet let vlagatelji Kranjske hranilnice. — Prošnje za nagrado je vložiti do 30. junija 1921.

Iz Rogaške Slatine nam pišejo: Sezona se razvija vedno živahnje, skoravno so nekateri elementi razupili našo krasno zdravilišče, češ da je tukaj vse tako draga, da si le malokateri zmore privoščiti tukajšnjega zdravljenja. Gledate prehrane socene iste, kakor v naših mestih, za naše brate iz juga celo malenkostne. Kopališča so opremljeni z vsem komfortom, tako da ne zastojamo kvalitetno za nobenim sestovnim kopališčem. Ravnakar smo čuli, da je vlaža odvzela tukajšnjemu zdravniku dr. Simonitschu naslov kopališčega zdravnika. Pozdravljamo z zadovoljstvom ta korak dejelene vlaže, ki je vendar enkrat spoznala, da bi bila sramota za celo našo Slovenijo, ako bi še v nadalje dopuščala, da se masti v našem državnem zdravilišču mož, kojega je poslala Avstrija kot pionirja germanstva k nam. Kaj je počel dr. Simonitsch kot nekdanji župan v Konjicah, kako se je vedel pred in posebno med vojno napravil našim zdravnikom. Pozdravljamo z zadovoljstvom tukajšnjemu zdravniku dr. Simonitschu naslov kopališčega zdravnika. Pozdravljamo z zadovoljstvom ta korak dejelene vlaže, ki je vendar enkrat spoznala, da bi bila sramota za celo našo Slovenijo, ako bi še v nadalje dopuščala, da se masti v našem državnem zdravilišču mož, kojega je poslala Avstrija kot pionirja germanstva k nam. Kaj je počel dr. Simonitsch kot nekdanji župan v Konjicah, kako se je vedel pred in posebno med vojno napravil našim zdravnikom. Pozdravljamo z zadovoljstvom tukajšnjemu zdravniku dr. Simonitschu naslov kopališčega zdravnika. Pozdravljamo z zadovoljstvom ta korak dejelene vlaže, ki je vendar enkrat spoznala, da bi bila sramota za celo našo Slovenijo, ako bi še v nadalje dopuščala, da se masti v našem državnem zdravilišču mož, kojega je poslala Avstrija kot pionirja germanstva k nam. Kaj je počel dr. Simonitsch kot nekdanji župan v Konjicah, kako se je vedel pred in posebno med vojno napravil našim zdravnikom. Pozdravljamo z zadovoljstvom tukajšnjemu zdravniku dr. Simonitschu naslov kopališčega zdravnika. Pozdravljamo z zadovoljstvom ta korak dejelene vlaže, ki je vendar enkrat spoznala, da bi bila sramota za celo našo Slovenijo, ako bi še v nadalje dopuščala, da se masti v našem državnem zdravilišču mož, kojega je poslala Avstrija kot pionirja germanstva k nam. Kaj je počel dr. Simonitsch kot nekdanji župan v Konjicah, kako se je vedel pred in posebno med vojno napravil našim zdravnikom. Pozdravljamo z zadovoljstvom tukajšnjemu zdravniku dr. Simonitschu naslov kopališčega zdravnika. Pozdravljamo z zadovoljstvom ta korak dejelene vlaže, ki je vendar enkrat spoznala, da bi bila sramota za celo našo Slovenijo, ako bi še v nadalje dopuščala, da se masti v našem državnem zdravilišču mož, kojega je poslala Avstrija kot pionirja germanstva k nam. Kaj je počel dr. Simonitsch kot nekdanji župan v Konjicah, kako se je vedel pred in posebno med vojno napravil našim zdravnikom. Pozdravljamo z zadovoljstvom tukajšnjemu zdravniku dr. Simonitschu naslov kopališčega zdravnika. Pozdravljamo z zadovoljstvom ta korak dejelene vlaže, ki je vendar enkrat spoznala, da bi bila sramota za celo našo Slovenijo, ako bi še v nadalje dopuščala, da se masti v našem državnem zdravilišču mož, kojega je poslala Avstrija kot pionirja germanstva k nam. Kaj je počel dr. Simonitsch kot nekdanji župan v Konjicah, kako se je vedel pred in posebno med vojno napravil našim zdravnikom. Pozdravljamo z zadovoljstvom tukajšnjemu zdravniku dr. Simonitschu naslov kopališčega zdravnika. Pozdravljamo z zadovoljstvom ta korak dejelene vlaže, ki je vendar enkrat spoznala, da bi bila sramota za celo našo Slovenijo, ako bi še v nadalje dopuščala, da se masti v našem državnem zdravilišču mož, kojega je poslala Avstrija kot pionirja germanstva k nam. Kaj je počel dr. Simonitsch kot nekdanji župan v Konjicah, kako se je vedel pred in posebno med vojno napravil našim zdravnikom. Pozdravljamo z zadovoljstvom tukajšnjemu zdravniku dr. Simonitschu naslov kopališčega zdravnika. Pozdravljamo z zadovoljstvom ta korak dejelene vlaže, ki je vendar enkrat spoznala, da bi bila sramota za celo našo Slovenijo, ako bi še v nadalje dopuščala, da se masti v našem državnem zdravilišču mož, kojega je poslala Avstrija kot pionirja germanstva k nam. Kaj je počel dr. Simonitsch kot nekdanji župan v Konjicah, kako se je vedel pred in posebno med vojno napravil našim zdravnikom. Pozdravljamo z zadovoljstvom tukajšnjemu zdravniku dr. Simonitschu naslov kopališčega zdravnika. Pozdravljamo z zadovoljstvom ta korak dejelene vlaže, ki je vendar enkrat spoznala, da bi bila sramota za celo našo Slovenijo, ako bi še v nadalje dopu

skem Volna se izdeluje v Brnu, Igavlji, Krnovu (Jägerndorf), Libercih (Reichenberg), kakor tudi na Slovaškem in štete skoro pol milijona vrten in več kot 40.000 tkalnih strojev. Prainico lana iz okolice Trutnova (Trautenau) so svetovnosname, ravnotako prednica, ki izdeluje poleg nevadnega tudi fino damaskovo blago. Zelo znamenita je izdelava jute in svile. Izmed posebnih obrtnih omenimo izdelovanje pleterin, preproga, čipk in vezanja. V nekaterih mestih Slovaške izdelujejo doma krasne čipke. Z izdelovanjem tkanin je očko zvezana konfekcija, posebno na srednjem Moravskem. Za izvod izdelujejo tovarne posebno fino perilo za dame in gospode. Konfekcije pa izdelujejo največ navadne in dežavne oblike. Tkanin se izgotavlja veliko več, kakor jih je v Češkoslovaški republiki potreba, zaradi česar so jih izvaja velika množina.

Izdelujejo se tudi klobuki, slamački in aesi. Čes polovito se jih izvaja.

— **g Sadjarško društvo.** Nikjer v naši državi se ne goji sadjarstvo tako smotreno in s toliko vremenu, kakor v Sloveniji. Četudi smo Slovenci lahko zadovoljni z zares veselim razvojem te prekoristne gospodarske panoge med nami, vendar je potrebno, da stremimo še za večjim napredkom našega sadjarstva, kateremu se obeta z otvoritvijo novih izvoznih smeri na jug, kako je umestna ustanovitev »Sadarskega društva za Slovenijo«, ki se je pred kratkim izvršila v Ljubljani. Možje strokovnjaki, ki so voljeni v društveni odbor, so posrok, da bo društvo, kateremu odkritosče želimo najkrekejšega razvoja, tudi vztrajno zasledovalo po pravilih začrtano pot. Velika zasluga mladega društva je pač tudi, da je zopet vzbudilo iz spanja, v katero ga je potlačila vseckako vojna, strokovni list »Slovenski sadjar«, ki je pred vojno jako uspešno deloval med nami več let. Ravnskar je izšla prva številka, vsebuječa društvena pravila in bogato strokovno vsebino. Urednik je odlični večak, višji sadarski nadzornik M. Humeč v Ljubljani. Z ozirom na faktično vrednost našega denarja je dozdevno visoka naročina — 40 K letno — ki je obenem tudi članarina, pravzaprav vendarle skromna. Zeleti bi bilo, da bi se slovenski sadarji prav zelo zanimali za ta izvrstno urejevan strokovni list ter obilo pristopali temu umestnemu društvu.

— **g Trgovska gospodarska organizacija.** Ustanovitev naše narodne države naloča naši uvozni in izvozni trgovini nove, velike naprave, kakor tudi prej ni imela v tujih nam državah. S podporo teju nam države in razmer je bila posebno velika trgovina v rokah tujev, ki so prekrovali naš avaz in izvoz. To velike in sa našo narodno gospodarstvo in narodni položaj prevažno našlo mora prevzeti sedaj naša trgovina. Uvideli pa so naši trgovski krogci, da ni posameznik samo gmotno prešlab, nego so razmene take, da more naša trgovina to napravo izvrševati in z druženimi gmotnimi in moralnimi silami. Zato jo po naplalu lanakletnega trgovskega shoda v Ljubljani Zveza trgovskih gremijev in zadrug skupno s Trgovsko sadrugo in s. v. Ljubljani sklenili ustanoviti veliko trgovske organizacijo, ki bi prevezela poslo, katero so dosegaj izvrševali na naših. Organizacija heče s svojimi velikimi gmotnimi in moralnimi sredstvi izložiti tujem državam na podlagi vladnega ureditev naše države na podlagi vladnega načrta ustava ne samo na krepi, marveč tudi izpodkopava in ruši narodno in državno edinstvo, smo mislili, da bo vladna večina v času, dokler ne pride do vprašanja v 8. oddelku ustave v podrobni razpravi v pretrs, iskala skupnih točk z našim stališčem in v plemenskem sporazumu rešila ta najbolj občutljivi problem naše notranje državne organizacije. Četudi je imela vladna dovolj časa do danes za to delo, vendar ni v tem oziru ničesar storila, marveč je razpravo v 8. oddelku odgodila na konec speciale debate, da naš Jugoslovenski klub kot največjo državotvorno opozicijo, zadrži do konca speciale debate brez vsakega resnega poizkus, da bi se magari ob 12. uru dosegel sporazum. Ker je brez vsakega dvoma, da bo ustava sprejeta samo od onega dela našega naroda, izgubi naša opozicija svojo stvarno obilježje; zato poslanci Jugoslovenskega kluba kot iskreni prijatelji državnega in narodnega edinstva protestirajo proti načinu, kako se sklepa ustava, odklanjajo odgov. za vse posledice v zadavi državnega in narodnega edinstva in v znak protesta zapušča ustavotvorno skupščino za čas, dokler trajata speciale debata in glasovanje o ustavnem načrtu. Poslanci Jugoslovenskega kluba kot predstavniki strank, ki so se borile za ustvarjanje te države (?) s vedenjem voja vseh treh plemen, ne bodo

niti ekonom Luigi Einaudi v milanskem »Corriere della Sera«. Kakor namigava v svojem članku, je vzrok poloma v špekulaciji s delnicami. »Ilva« je imela že leta 1911. težave in je moralna vlada pomagati. Nakupila je velike množine delnic sorodnih podjetij. Ob padanju je pri takih nakupih mogoče izgubiti stotine milijonov na mah. Tako kupovanje je pa prišlo v Italiji zadnja leta zelo v navado, posebno v železni industriji. Einaudi razkriva nevarnosti takih špekulacij za nacionalno gospodarstvo.

— **g Zanimanje za Jezenski praski vzorčni velesojem.** Je v domaćih in inozemskih krogih razstavljacev zelo veliko; po doseganjih priglasitvah se sme soditi, da bo udeležba na prihodnjem velesojem še mnogo večja, nego je bila na prejšnjih dveh. K udeležbi se priglaša še danes tudi mnogo firm, ki dolej niso razstavljala, in številna vprašanja iz inozemstva so nedvomen dočak, kako tudi tujina razumeva pomen in važnost praskih velecejmov. Razstavljalni oddelki praskih vzorčnih velecejmov opozarja ponovno, da je treba priglasitveno golico izpolnit natančno v vseh rubrikah, od katerih ni niti ena odveč. Nepopolne priglasitve mora pisanina vračati v izpolnitev, kar rešitev priglasitve brez potrebe zadržuje. V stavbnem programu praskih vzorčnih veletrgov je za letošnje leto stavba nekaterih nadaljnji paviljonov v celotni

ploskovni meri 12.000 m², vendar je vključen temu treba, da se prijave razstavljavcev podajo do konca t. m., ker ne gre samo za pravčasno obdelavo dohlih prijav, temveč tudi za močnost učinkovite reklame doma in v inozemstvu. Prijava razstavljavcev se sprejemajo v pisarni praskih vzorčnih veletrgov v Pragi, I., Staromestskih radnic. Oddajo se lahko tudi v pisarni Jugoslovenskega zastopnika. Praktičnih vzorčnih veletrgov, Ljubljana, Kongresni trg 3/L.

— **g Puškarska industrija v Slovini.** Vsled za Jugoslavijo nesrečnega koroškega plebiscita so bili prisiljeni slovenski puškarji v Borovljah (Ferlach) se izseliti in prenesti svojo puškarsko obrt v drug kraj — v Jugoslavijo. Kot svoje novo bivališče so izbrali prijazno mesto Kranj ter se združili v zaledku pod tvrdko Puškarna v Kranju. Ker je nabavila Puškarna najmodernejsje stroje, bo izdelovala lovsko puško po borovelskih in najmodernejših svetovnih vzorcih. Izvršuje vse v puškarsko spadajoča popravila, kakor tudi predelavo sistemov pušk. V zalogi ima vsakovrstno lovsko orložje, revolverje, pištole, municio vseh vrst in vse druge lovsko potrebu. V Kranju se ustanovi državna strokovna šola in državna preizkuševalnica pušk. S prenosom sedaj prve in edino puškarske obrti v Jugoslavijo se je nopravil zopet korak dalje v napredku naše industrije.

Najnovejša poročila.

JUGOSLOVENSKI KLUB ZAPUSTIL KONSTITUANTO! — DEKLARACIJA.

— d Beograd, 14. junija. Nocoj ob 19.30 je Jugoslovenski klub podal predsedniku ustanovitvene skupščine dr. Ribarju nastopno izjavo, s katero prijavlja svoj izstop iz konstituante: Jugoslovenski klub kot parlamentarni predstavitev Hrvatske puške stranke, Slovenske ljudske stranke in bunjevaško-šokačke stranke zastopa v svojem državnopravnem programu načelo, da se ima potom ustave v tej ustanovitveni skupščini organizirati ena nacionalno-edinstvena, na demokratičnem temelju zgrajena, ustavno-parlamentarna država Slovencev, Hrvatov in Srbov. Kako se more notranja organizacija te države z omenjenimi atributi izvesti v sporazumu plemenske večine vseh treh plemen to je razložil Jugoslovenski klub v načrtu svojega oddvojenega mišljenja o ustavi, ki je bil v načrtu ustavnega odbora. Poglavitno načelo tega načrta Jugoslovenskega kluba so uredbe, ki morajo zajamčiti socialno pravčnost in avtonomistični princip, ki se ima izvesti potom deležnih zakonodajstev v pokrajnah z mejam, kakor jih je našlo narodno ujednjeno. Princip edinstvene nacionalne države je, da čuva ono državno suvereno zakonodajno oblast v eni državni centralni vladi. Temu odgovarja predlog Jugoslovenskega kluba. Vladna večina do danes ni uvaževala našega stališča, marveč je v poslovniku za ustanovitveno skupščino za končni sprejem ustave v celoti določila nadpokrovno večino od skupnega števila poslancev. S tem je omogočila sprejem ustave s pomočjo plemenske majorizacije, t. i. proti plemenski večini Hrvatov in plemenski večini Slovencev. Ker smo globočko prepričani, da centralistična ureditev naše države na podlagi vladnega načrta ustava ne samo ne krepi, marveč tudi izpodkopava in ruši narodno in državno edinstvo, smo mislili, da bo vladna večina v času, dokler ne pride do vprašanja v 8. oddelku ustave v podrobni razpravi v pretrs, iskala skupnih točk z našim stališčem in v plemenskem sporazumu rešila ta najbolj občutljivi problem naše notranje državne organizacije. Četudi je imela vladna dovolj časa do danes za to delo, vendar ni v tem oziru ničesar storila, marveč je razpravo v 8. oddelku odgodila na konec speciale debate, da naš Jugoslovenski klub kot največjo državotvorno opozicijo, zadrži do konca speciale debate brez vsakega resnega poizkus, da bi se magari ob 12. uru dosegel sporazum. Ker je brez vsakega dvoma, da bo ustava sprejeta samo od onega dela našega naroda, izgubi naša opozicija svojo stvarno obilježje; zato poslanci Jugoslovenskega kluba kot iskreni prijatelji državnega in narodnega edinstva protestirajo proti načinu, kako se sklepa ustava, odklanjajo odgov. za vse posledice v zadavi državnega in narodnega edinstva in v znak protesta zapušča ustavotvorno skupščino za čas, dokler trajata speciale debata in glasovanje o ustavnem načrtu. Poslanci Jugoslovenskega kluba kot predstavniki strank, ki so se borile za ustvarjanje te države (?) s vedenjem voja vseh treh plemen, ne bodo

ITALIJANSKI PARLAMENT.

— Rim, 14. junija. V včerajšnji seji je bil izvoljen za predsednika zbornice De Nicola. — Fašisti so pričeli divljati tudi v parlamentu in so vrgli iz zbornice komunističnega poslanca Misiani, ki je bil v vojni desertziral v Švico. Socialisti so radi tega dogodka interpolirali vladu in zahtevali za poslance zaščito. Sprejet je bil predlog, da naj se vsa zadeva prešče. Kakor so fašisti silno pogumni napram italijanskim komunistom, pa ne kažejo takega poguma napram Nemcem. Grof Toggenburg, kateremu so hoteli zabraniti vstop v zbornico, se je tozadovoljn obrnil naravnost na fašistovsko parlamentarno skupino, ki je izdala na to dnevni red, v katerem pravi, da se ne ozira na korak, ki ga je storil Toggenburg pri skupini. Ta dnevni red je umetno tako, da si hoče skupina poiskati še nekaj, kar so našli. — Rim, 14. junija. Senat je včeraj pričel svoje delovanje pod predsedstvom podpredsednika Colonna. Vršile so se volitve senatnega predsednika in izvoljen je Tommaso Tittoni z 256 glasovi.

IZ DEŽELE ANARHIJE.

— Benetke, 14. junija. Fašisti že dalje časa divljajo proti železničarjem. Dobili so nov povod in napadli sedež železničarske organizacije, kjer so razbili, kar so našli, streljali z revolverji, eksplodirala je tudi jedna bomba, ranjenih je bilo več oseb, dve sta bili mrtvi. V znak protesta proti fašistovskemu divjanju so železničarji proglašili stavko. Fašisti nočno odjenjati v boju proti železničarjem in so dobili celo pomoč iz Padove.

— Alessandria, 14. junija. V predmestju Litta Parodi je prišlo do kravatega sponda med fašisti in komunisti. Fašisti so imeli posebno pikto še na dr. Balza. Ko so ga dobili, so ga hoteli napasti, dr. Balza pa je začel streljati ter je zadel nekoga fašista v roke in noge. Nato so prisločili drugi fašisti, vzel dr. Balzu revolver ter so ga peljali v zapor. Dr. Balza je komunist in občinski ter deželnki svetnik v Alessandriji.

VLDNA KRIZA V AVSTRIJI.

— Dunaj, 1. junija. Včerajšnja seja krščansko-socialnega kluba je trajala pozno v noč in se je na njej razpravljalo o možnosti rešitve vladne krize v Avstriji. Ugoto-

vilo se je, da delni glavno zapreko za rešitev tega vprašanja pokrajinška vlada v Gradiču.

Ljubljanska poročila.

— Prebrisanja valutna transakcija. Mladi fotografski pomočnik Henrik Cuden je bil pred porotnim sodiščem 14. t. m. obsojen zaradi hudočestva golufije in 15 mesecev težke ječe. Izvedel je prebrisan valutno transakcijo. V času, ko so začeli leta 1920. v februarju in marcu pri glavnih deželnih finančnih blagajnih v Ljubljani izmenjaval bankovce avstroogrške banke za nove dinarskoreksne novčanice, je dne 4. marca 1920. prezentiral blagajniku Bergantu dva starja tisočka. Blagajnik mu jih je na izmenjalnem blanketu likvidiral, a na tem je bila podatkovna svota 20.000 K, kateri začetek je potem izplačala blagajnik in Engžl. Golufiji so prišli na sled te le pri zaključku blagajne, ko so ugotovili 18.000 K primanjklja. Ljubljanska policija je zadevo tudi vod vrat novih cigareta. — Vladična skupščina je zadevo tudi uveljavila vrednost 5 milijard krov novih dohodkov za državo.

— **g Morlec svoje matero.** Popoldne ob 4. 14. t. m. se je pred porotnim sodiščem pričela razprava o grozni umoru lastne matere — proti 19letnemu Rajku Hrastniku iz Postojne. Razprava nam je podala težko in razdrapano socialno silko, težko silko družinskega življenja. Morlec je stopil v dvorjan s cincinom in držinom nasmehom. Je postaven mladenček, krepki udov, bujnih las. Predsed. Regally je otvoril razpravo. — **g Morlec svoje matero.** Popoldne ob 4. 14. t. m. se je pred porotnim sodiščem pričela razprava o grozni umoru lastne matere — proti 19letnemu Rajku Hrastniku iz Postojne. Razprava nam je podala težko in razdrapano socialno silko, težko silko družinskega življenja. Morlec je stopil v dvorjan s cincinom in držinom nasmehom. Je postaven mladenček, krepki udov, bujnih las. Predsed. Regally je otvoril razpravo. — **g Morlec svoje matero.** Popoldne ob 4. 14. t. m. se je pred porotnim sodiščem pričela razprava o grozni umoru lastne matere — proti 19letnemu Rajku Hrastniku iz Postojne. Razprava nam je podala težko in razdrapano socialno silko, težko silko družinskega življenja. Morlec je stopil v dvorjan s cincinom in držinom nasmehom. Je postaven mladenček, krepki udov, bujnih las. Predsed. Regally je otvoril razpravo. — **g Morlec svoje matero.** Popoldne ob 4. 14. t. m. se je pred porotnim sodiščem pričela razprava o grozni umoru lastne matere — proti 19letnemu Rajku Hrastniku iz Postojne. Razprava nam je podala težko in razdrapano socialno silko, težko silko družinskega življenja. Morlec je stopil v dvorjan s cincinom in držinom nasmehom. Je postaven mladenček, krepki udov, bujnih las. Predsed. Regally je otvoril razpravo. — **g Morlec svoje matero.** Popoldne ob 4. 14. t. m. se je pred porotnim sodiščem pričela razprava o grozni umoru lastne matere — proti 19letnemu Rajku Hrastniku iz Postojne. Razprava nam je podala težko in razdrapano socialno silko, težko silko družinskega življenja. Morlec je stopil v dvorjan s cincinom in držinom nasmehom. Je postaven mladenček, krepki udov, bujnih las. Predsed. Regally je otvoril razpravo. — **g Morlec svoje matero.** Popoldne ob 4. 14. t. m. se je pred porotnim sodiščem pričela razprava o grozni umoru lastne matere — proti 19letnemu Rajku Hrastniku iz Postojne. Razprava nam je podala težko in razdrapano socialno silko, težko silko družinskega življenja. Morlec je stopil v dvorjan s cincinom in držinom nasmehom. Je postaven mladenček, krepki udov, bujnih las. Predsed. Regally je otvoril razpravo. — **g Morlec svoje matero.** Popoldne ob 4. 14. t. m. se je pred porotnim sodiščem pričela razprava o grozni umoru lastne matere — proti 19letnemu Rajku Hrastniku iz Postojne. Razprava nam je podala težko in razdrapano socialno silko, težko silko družinskega življenja. Morlec je stopil v dvorjan s cincinom in držinom nasmehom. Je postaven mladenček, krepki udov, bujnih las. Predsed. Regally je otvoril razpravo. — **g Morlec svoje matero.** Popoldne ob 4. 14. t. m. se je pred porotnim sodiščem pričela razprava o grozni umoru lastne matere — proti 19letnemu Rajku Hrastniku iz Postojne. Razprava nam je podala težko in razdrapano socialno silko, težko silko družinskega življenja. Morlec je stopil v dvorjan s cincinom in držinom nasmehom. Je postaven mladenček, krepki udov, bujnih las. Predsed. Regally je otvoril razpravo. — **g Morlec svoje matero.** Popoldne ob 4. 14. t. m. se je pred porotnim sodiščem pričela razprava o grozni umoru lastne matere — proti 19letnemu Rajku Hrastniku iz Postojne. Razprava nam je podala težko in razdrapano socialno silko, težko silko družinskega življenja. Morlec je stopil v dvorjan s cincinom in držinom nasmehom. Je postaven mladenček, krepki udov, bujnih las. Predsed. Regally je otvoril razpravo. — **g Morlec svoje matero.** Popoldne ob 4. 14. t. m. se je pred porotnim sodiščem pričela razprava o grozni umoru lastne matere — proti 19letnemu Rajku Hrastniku iz Postojne. Razprava nam je podala težko in razdrapano socialno silko, težko silko družinskega življenja. Morlec je stopil v dvorjan s cincinom in držinom nasmehom. Je postaven mladenček, krepki udov, bujnih las. Predsed. Regally je otvoril razpravo. — **g Morlec svoje matero.** Popoldne ob 4. 14. t. m. se je pred porotnim sodiščem pričela razprava o groz

Kupi se nekaj starih, še dobro ohranjenih delov. Ponudbe na Hradeckega vas 2. 4102

Tehn. uradnik iste hrano brez zajtrka. Naslov na Stavno družbo. Bittner Otto. 4091

Na dobro hrano se sprejme več gospodičen. Gospodska ul. štev. 92.

Veliko klijucavničarstvo

na stroje, krasno posestvo v mestu na Potrebu. K 500.000. Naslov Enak Breznik, Celje, Dolgo polje 3 4093

Sobo išče

boljši soliden gospod za 1. julij v bližini pošte. Ponudbe pod. Boljši 4107 na uprav. Slov. Naroda. 4107

Pomočnika!

Zeljezarskoj struci podpuno vještog te samostalnog radnika uz dobre uvjete i stalno namještenje traži vježgovina Željeza. Ponude na uprav. Slov. Naroda po brojem. 1717/4110.

Suha bukova drva

za kupejo. Ponudbo z navedbo cene vagon oddaja postaja pod. Drva/4108 na uprav. Slov. Naroda. 4108

Gospodinjo išče

vijč oficir za svojo družino z odraščimi otroki. Ponudbe pod. >Gospodinjo 4081 na upravnštvo Slovenskega Naroda. 4061

Prodaja se mala oprava za trgovino.

Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 4101

Izjava.

Podpisani obžalujem psovke, s katerimi sem popolnoma brez povoda in nezauželeno napadel svojo sosedo, gospo M. S., ter jo prosim odpuščanja, da se redim sodnijske kazni.

Anton Costa, Gradišče 14

Uradnika (co)

za knjigovodstvo in praktikanta sprejmejo Strojne tovarne in litarne d. d. v Ljubljani. 4106

Komptoarista!

Samostalnog hrvatskog i njemačkog dopyanika po mogućnosti sa znanjem stamografije, traži uz dobre uvjete te stalno namještenje vježgovina Željeza. Ozi željezarskoj struci vještji imadu prednost. Ponudbe pod. Broj 20/4111 na uprav. Slov. Naroda. 4111

Več delavcev
so sprejmo
tovarni za klej v Ljubljani.

Prodaja se damske sedlo (1 Bocksett, 3 Pritsche), 2 tch'nic, mesarski čok, 1 m visok, 80 cm širok, nova hrastova vrata s podboji in železna vrata. Ogleda se v Sloščevki ulici št. 6 v Ljubljani. 4088

Mizarski klej!

Prosimo za ponudbe za veliko množino na ZAGREB I. pošt. pret. br. 129.

Klavirje
uglašuje in popravlja
solidno in točno
ter gre tudi na
dekelo.

Trstje za strope izdeluje in prodaja
na debelo in drobno m² po K 4— pri
večjih naročilih znaten popust. Steiner
Anton, Ljubljana, Jeranova ul. 13, Trstje.
26

Feliks Povše, Ljubljana, Tržaška c. 45.

Dobru prodajalcu

Balanterijske ali papirne stroke, se
sprejme. Prednost imajo one, katere
so bile zaposlene v knjigarni. Ponudbe
s prepisi spričevali in eventuelno glik-
se dopoštejo na tvrdko Gordeč
& Leskovček, Celje.

Cement Apnoia Premog

naboljše vrste v Sloveniji dobavlja
„Ava“, Lasko. vsako množino

Špedičijska firma

Ludovik Švar,
vd. na Raketu izvršuje točno in najhit-
re vse v to stroko spadajoče posle,
tudi očarjanje. 2535

Trgovska moč,

z večletno praksjo v organizaciji,
obratnem knjigovodstvu, skladističnem knjigovodstvu,
preračunavanju stroškov,

kalkulaciji in statistiki; samostojen slovenski,
hrvaški in nemški donositnik,
želi svoje sedanje mesto spremeni.

Ponudbe pod. „Spremena 4066“ na
upravo Slov. Naroda. 4066

Tovarna olja in firmeža

Zabret & Komp.

Britol pri Kranju (Slovenija)

Skladišče: Beograd. Skladišče: Novi Sad.

Prijevaja jedilno laneno olje, tehnično
laneno olje, prima laneni firmež, lanene
tropine in druge vrste oljah izdelkov.

Brozovi: Zabret. Kran.

Podpisana tvrdka išče za svojo
tovarno za usnje v Trstu

Zanesljivega uradnika

z večletno praksjo, večega slovenščine,

srbohrvaščine in nemščine za knjigovodstvo in korespondenco. Nadalje se

sprejme 4007

delovodja

za vegetabilni oddelek, praktičen izkušen
mož, posebno za vse vrste zgornjega
usnja, pri tudi za podplatne. Pred-

nostim imajo tisti, ki so že delali drobne
kože (ovčine in kozine itd.)

Za obe mesti pridejo v poštev samo

Jugosloveni ali drugi Slovani. Vstop

po možnosti takoj. Ponudbe s prenisi

izpričeval na Carl B. Mally, Trst.

Pozor, trgovci s klobuki!

Vsa kovinske klobuke od 160 K naprej
mam veliki zalop; tudi lepe velourne

klobuke. Franjo Čerar, tovarna v

Stolu, pošta Domžale. Tovarna je

oddaljena 7 minut od postaje Domžale.

Cene primerno nizke, postrežba točna

za kakor 4 pare drugih.

Borzna naročila efektuirata najpovoljnije

Banka i menjavnačica

L. KOHN I DRUG, ZAGREB, PRERADOVIČKA 2.

Telefon: 23-88.

Brojčavi: Kohnbanka.

Zastopstvo

za vso Slovenijo oddamo vpeljani tvrdki. — Ponudbe na

V. Bizjak & drug,

tvornica keksov, prepečencev in skladanca (vafeljnov)

Rogaška Slatina. 3826

KRISTALUM d. d., Zagreb,

veleprodaja stakla i porculana

Boškovičeva ul. br. 26.

Tel. br. 6-70.

preporuča svoje bogato skladište staklene i porculanske robe. Raspolaže u svaku dobu sa

proizvodnjama iz prvorazrednih českih tvornica kao i što i sa svim vrstima stakla za ure-

zivanje te gradivne svrhe. — Preuzima narudžbe za takozvane „KOMBINIRANE VAGONE“

sa skladišta i izravno iz tvornica uz dnevne tvorničke cijene. — Izvolete zatražiti cijenike,

Klavirje
uglašuje in popravlja
solidno in točno
ter gre tudi na
dekelo.

BANKA (Holzstabge-
webe) **TRSTJE**
za strope in stene izdelujem z najme-
dernejšimi stroji ter dobavljam takoj v
vsaki množini najceneje

Jos. R. Puh,
Ljubljana, Gradaška ul. 22. Telefon 513.

G. F. Juršek
uglaševati glasovirje
v Ljubljani
W-Mova 12.

Izvršujem ugaševanja ter popravila gla-
sovirjev in harmonijev speciale strokov-
no, točno in ceno

Večje število nekvalificiranih

delavcev
sprejmejo „Strojne tovarne in l-
varne d. d.“ v Ljubljani. 4084

Učenec

s primerno šolsko naoblaubo se spre-
me takoj. Hana in stanovanje v hiši.
Ponudbe na A. Šudnik, železnična,
Ljubljana, Zaloška c. 21. 393.

Sprejme se
samski strojnik,
izuden strojni klijucavničar. Plata po
dogovoru. **Elektrarna mestne občine**
Brezice. 4039

Velika trgovska in stanovanjska hiša
z velikim gospodarskim poslopjem, blev
in vrtom za zelenjavo in zemljivo in
izviru približno 7 oroval (njiva in
travnik) **se prodaja** z živim in matrim
inventarjem (kompl. trgovski oprema)
vred po ugolidni celi. Ponudbe naj se
posljejo na naslov Milada Schaffer-
jeva, Ptaj, Krekova ul. 6. 4004

Jirásek: Filozofska historija K 30.

Slijajni historički in ljubljani romani.
Upravo izšao. Naručite si odmah kod **Českojugosloven-
ske naklade J. Kerejk, Zagreb.** 4067

Nogavice

z znamko „klijuc“ in brez nje
pri Tvornici čarapa, Sarajevo
Samo na veliko! Cenik zastonji.
Par nogavic znamke „klijuc“ tra-
ja kakor 4 pare drugih.

Pozor, trgovci s klobuki!

Vsa kovinske klobuke od 160 K naprej
mam veliki zalop; tudi lepe velourne

klobuke. Franjo Čerar, tovarna v

Stolu, pošta Domžale. Tovarna je

oddaljena 7 minut od postaje Domžale.

Cene primerno nizke, postrežba točna

za kakor 4 pare drugih.

Borzna naročila efektuirata najpovoljnije

Banka i menjavnačica

L. KOHN I DRUG, ZAGREB, PRERADOVIČKA 2.

Brojčavi: Kohnbanka.

Zastopstvo

za vso Slovenijo oddamo vpeljani tvrdki. — Ponudbe na

V. Bizjak & drug,

tvornica keksov, prepečencev in skladanca (vafeljnov)

Rogaška Slatina. 3826

KRISTALUM d. d., Zagreb,

veleprodaja stakla i porculana

Boškovičeva ul. br. 26.

Tel. br. 6-70.

preporuča svoje bogato skladište staklene i porculanske robe. Raspolaže u svaku dobu sa

proizvodnjama iz prvorazrednih českih tvornica kao i što i sa svim vrstima stakla za ure-

zivanje te gradivne svrhe. — Preuzima narudžbe za takozvane „KOMBINIRANE VAGONE“

sa skladišta i izravno iz tvornica uz dnevne tvorničke cijene. — Izvolete zatražiti cijenike,

td, točno iz tvornice.

Pozor, turisti!

Tovarna konzerv, salam in klobas

R. Andretto, Ljubljana-Vič,

naznanja, da zopet izdeluje že v predvojn